

רמות חשיבה וסוגי שאלות על פי הטקסונומיה של בלום (התחום הקוגניטיבי)¹

מאפייני התשובות	סוגי השאלות	פעילות הלומד	מטרה	רמת חשיבה
התשובה נתונה בטקסט (בדרך כלל חד-משמעית)	מי, מה, מתי, היכן, מדוע הגדר, ציין, מנה זהה, צטט	להזכיר עובדות או תצפיות להגדיר מושגים	יכולת לזכור מונחים בסיסיים, עובדות, הגדרות, כללים, רעיונות יסוד, שיטות ותהליכים לאתר או לזהות פרטי מידע	ידע
התשובה מתוך מידע נתון תיתכן תשובה שאינה חד-משמעית	תאר הסבר מהו הרעיון העיקרי מהן הסיבות מהו ההבדל או ההבחנה בין...	תיאור או ציון רעיונות עיקריים איתור סיבה הצגה ויזואלית של טקסט בתרשים או בגרף (ולהפך)	תיאור, פירוש או הבהרה של רעיונות, סיבות, עובדות וכללים ארגון מחדש של מידע תרגום, פענוח (או המרה) של חומר מילולי לתרשימים או לגרפים (ולהפך)	הבנה
התשובה מתבססת על חומר הלימוד, אבל דורשת יישום שלו (או של חלקים רלוונטיים ממנו) למצב חדש או בהקשר חדש	יישום סיווג מיון התאמה/שיוך קישור חישוב פתרון ניתוח מקרה	יישום טכניקות וחוקים לפתרון בעיות ברירה של חומר רלוונטי והתאמה שלו למקרה ממשי, למצב או לבעיה	שימוש במושגים, ברעיונות, בכללים, בתיאוריות, בשיטות ובחוקים מחומר הלימוד למצבים חדשים, לדוגמאות ממשיות או לפתרון בעיות	יישום
התשובות לא מופיעות באופן מפורש בחומר הלימוד, אלא הן מסקנות שנשענות על	האם תסכימו עם הטענה...? השוו בין...	ניתוח השוואה בחינה מיון (לקטגוריות)	פירוק מידע למרכיביו ויכולת הכללה (אינדוקציה) ודדוקציה (תמיכה של מקרה)	ניתוח (אנליזה)

¹ המסמך מתבסס על:

<http://www.files.org.il/BRPortalStorage/a/3/80/65/58-0qbskCvFcG.pdf>

https://www.researchgate.net/publication/238495834_Writing_and_Using_Learning_Outcomes_A_Practical_Guide

<https://sites.google.com/site/tovashperry/dugma/htqsnwmyh-sl-blwm>

<p>הכתוב. קיימות כמה תשובות אפשריות</p>	<p>מהי החלוקה המתאימה ל... מהם הקשרים בין...</p>	<p>הפרדה וחיבור הסקת מסקנות</p>	<p>פרטי (בהכללות) חיפוש קשרים ורעיונות השוואה (קריטריונים) והסקת מסקנות</p>	
<p>התשובות יצביעו על חשיבה מקורית ויצירתיות מגוון תשובות</p>	<p>כיצד אפשר לפתור את הבעיה...? כיצד אפשר לייעל או לשפר את התהליך...? באילו אופנים השפיעו הגורמים... על מידת היציבות של...? הרכב תוכנית חינוכית/טיפולית ל...? נסח נייר עמדה ל...</p>	<p>תכנון פתרון בעיות קביעת הנחות, ניבויים ותחזיות</p>	<p>יכולת לחבר חלקים שונים יחד (לעתים ממקורות שונים) ולהציג באמצעותם יצירה שלמה או חדשה הישענות על מבנים ודפוסים מחומר הלימוד לצורך הצגת שלם או יצירה חדשה</p>	<p>סינתזה (מיזוג)</p>
<p>שיפוט על בסיס חשיבה (לא רק אנליטית, אלא) רפלקטיבית ואינטגרטיבית</p>	<p>האם תסכים עם...? חווה דעתך על... הערך את תרומת... נבא מה תהיה השפעת השינוי ה... על... באילו תהליכי חשיבה השתמשת לצורך פתרון הבעיה?</p>	<p>חוות דעת על נושא מסוים (הבעת דעה) שיפוט תקפותם של רעיונות שיפוט איכותי של פתרון לבעיה שיפוט איכותי של תוצר או של יצירה אומנותית</p>	<p>יכולת לשיפוט ולהעריך מידע (על בסיס קריטריונים, אומדנים, ערכים) רפלקטיביות</p>	<p>הערכה</p>

הערות חשובות:

1. פעלים ומילות שאלה או הוראה יכולים לשמש ברמות חשיבה שונות. לכן חשוב לצרף הבהרה או הנחיה לסטודנטים לקראת הגשת המטלה ולנסח תוצרי למידה לחומר הלימוד הרלוונטי.
2. באופן מעשי, החלוקה לרמות החשיבה גמישה יותר והיא הרמטית פחות מכפי שעלול להתפרש מהטבלה. אפשר למשל למצוא "רמות ביניים" או דרגות ברמת חשיבה.

דוגמאות לשאלות על פי רמות החשיבה:

ידע:

1. תאר את התהליכים ההנדסיים המיושמים לצורך הכנת תמצית...
2. ציין מהם הסעיפים המרכיבים דו"ח רווח והפסד רבעוני או שנתי.
3. הגדר בקצרה את המושגים הבאים...

הבנה:

1. הסבר את ההשפעות הכלכליות והפוליטיות שהובילו לפרוץ...
2. מהן המטרות של...?
3. מהם השינויים שחלו בעקבות הניסוי...?
4. הצג את תהליך ה... בתרשים.

יישום:

1. הראה כיצד שינויים בחוק הפלילי השפיעו על שיעור האסירים ב... (מקום ותקופה).
2. מהן הטכניקות הרלוונטיות לניתוח היעילות של (לבחור)... במקרה שלפניך (ליישם או להפעיל על המקרה המסוים)?
3. נתח את היצירה על פי המאפיינים שנלמדו ב...
4. מהו הקשר בין שינויי אנרגיה לבין...?

ניתוח:

1. השווה את המודלים העסקיים ה... השונים.
2. מה אפשר ללמוד מן הניסויים שהוצגו על היחסים בין תורשה לבין חינוך?
3. השווה את הסיבוכיות של אלגוריתם א ושל אלגוריתם ב, וקבע מי מהם יעיל יותר.
4. אלו ראיות תומכות בטענה...?
5. מהי המסקנה המרכזית מהשוואת מצב הפלסטינים לאחר 1967 ולאחר 1973 ?

סינתזה:

1. זהה ונסח בעיות שאפשר לתקן על ידי פתרונות ניהול אנרגיה.
2. תכנן מערכת לניהול והגשת קבצי וידאו (התבסס על עקרונות ארכיטקטורת תוכנה).

3. מה תהיה התגובה הכימית לתהליך...?
4. כיצד השפיע המאבק לעצמאות עירק משלטון בריטניה על יציבות המשטר בתקופה המלוכנית?

הערכה:

1. חווה דעתך על התרומות העיקריות של המחקר ה... על ה...?
2. איזו משתי יצירות האומנות מבטאת טוב יותר את מעמד האישה בתקופה ה... לדעתך?
3. נבא את ההשפעה של שינויי... על יציבות...?
4. הערך את האסטרטגיות שהפעלת בפתרון הבעיה – מה סייע לך ומה עיכב אותך בתהליך? מה היית עושה אחרת במשימה עתידית?

כותבות:

סיגל רבינא - ראשת פרויקט "קורסים ראשונים", ייעוץ פדגוגי והדרכת סגלי הוראה / המדור לקידום ההוראה

ענבל ניסים - ייעוץ פדגוגי והדרכת סגלי הוראה / המדור לקידום ההוראה